

1Ba. 2, 3, 6, 1 zu AV. 2, 10, 1. Nach P. 5, 2, 92: adj. in der Bed. परत्नेत्रे चिकित्स्यः heilbar in einem künftigen Körper (nicht aber in diesem) d. i. unheilbar: नेत्रियो व्याधिः Sch. Andere künstliche Erklärungen des Wortes in dieser Bed. s. in der Kāç. zu d. St. — Nach H. an. 3, 485. 486 bed. das Wort: 1) m. a) अन्यदेक्षिकित्सार्क in einem andern Körper heilbar (a medicament, what is fit to be administrated in medicine, Wils.). — b) असाध्यरून् eine unheilbare Krankheit. — c) = पारदारिक der sich mit fremden Ehefrauen abgiebt. — 2) n. = नेत्रव्रतण auf dem Felde gewachsenes Gras. MED. j. 79: 1) m. a) = परदाररत. — b) = असाध्यरोग. — 2) n. = नेत्रव्रतण. — b) = परदेक्षिकित्सा (physicking, operating Wils.).

नेत्रियर्नशन (ने० + ना०) adj. f. ई eine chronische u. s. w. Krankheit (s. नेत्रिय) vertreibend AV. 2, 8, 2.

नेत्रिय (von नेत्र), नेत्रियति nach einer Ehefrau Verlangen haben ÇĀNTIC. 1, 26.

नेत्रेनु (नेत्र + इनु) m. eine Kornart (s. पावनाल) RĀÇAN. im ÇKDra.

नेत्रोपेत (नेत्र + उपेत) m. N. pr. eines Sohnes von Çvaphalka Bhaig. P. 9, 24, 15. — Vgl. उपेत.

नेद (von निद) m. sorrowing, moaning Wils.

नेप (von 1. निप्) m. 1) Wurf, das Werfen; das Bewegen, Hinund-herbewegen H. an. 2, 294. MED. p. 4. पतनेप R. 4, 62, 12. सक्त्रोः सुच. 1, 236, 7. सटनेप DEV. 8, 19. सदृष्टिनेपम् die Augen herumgehen lassend, um sich blickend ÇĀK. 12, 7. 39, 6. 32, 1. 93, 15. 105, 3. MĀLAV. 43, 7, 23. धूनेप eine Bewegung der Brauen R. 5, 63, 10. KUMĀRAS. 3, 60. Vgl. अप-टनेप. — 2) das Niederschlagen, Niederdrücken; s. मनःनेप. — 3) das Besmieren, Bestreichen (लेपन) MED. — 4) das Ueberschreiten (लङ्घन) H. an. — 5) das Verstreichenlassen (der Zeit), unnützer Aufwand von Zeit; = विलम्ब H. an. Vgl. कालनेप. — 6) Tadel, Schmähung H. 271. H. an. MED. P. 2, 1, 26. 5, 4, 46. VOP. 23, 8. सत्यासत्यान्यवास्तो-त्रैर्यूनङ्गेन्द्रियरोगिणाम्। नेपं करोति चेद्दण्डः पणानर्धत्रयोदश ॥ JĀGĀ. 2, 204, 211. पतनीयकते नेपे 210. नेपयुक्तैर्वचोभिः MBh. 1, 553. नेपं चात्मनि 3, 631. Geringachtung (हेला) H. an. — 7) Hochmuth (गर्व) H. an. MED. — 8) Blumenstrauß (den man sich zuwirft) TRIK. 2, 4, 5. कुन्दनेप MBh. 48. — 9) (in der Mathem.) die hinzuzuaddirende Zahl COLEBR. Alg. 19. 113. 171. 363.

नेपक (wie eben) 1) adj. a) schleudernd, werfend P. 3, 1, 94, Sch. — b) eingeschoben, interpolirt Sch. zu R. 2, 96. — 2) m. a) = नेप 9. COLEBR. Alg. 113. — b) N. pr. eines Fürsten (v. l. für नेमक) VĀJU-P. in VP. 462, N. 23.

नेपण (wie eben) 1) n. = निपा AK. 3, 3, 11. — a) das Schnellen, Schleudern Nir. 2, 28 (mit der Peitsche). MBh. 4, 352. व्या० das Abschnel-len-Lassen der Bogensehne 1400. — b) das Fortschicken, Fortjagen: यो हन्यते कशया कथं मोघं नेपणं तस्य स्यात् MBh. 3, 13272. = प्रेषण MED. n. 45. — c) das zu-Ende-Bringen, Verbringen (der Zeit): विधवा यौवनस्था च नारी भवति कर्कशा। आयुषः नेपणार्थं तु दातव्यं स्त्रीधनं स-दा ॥ Hārta in VivādaK. (ed. Calc. 133: नेपण st. नेपण) im ÇKDra. — d) das Unterlassen: उपाकर्मणि चात्सर्गे त्रिरात्रं नेपणं (sc. अध्ययनस्य) स्मृतम् M. 4, 119. — e) Schleuder: दिग्भ्यो निपेतुर्धावाणः नेपणैः प्रक्षिता

इव Bhaig. P. 3, 19, 18. — 2) f. ई a) Schleuder oder Schleuderwaffe R. 6, 7, 24. — b) Ruder H. 877. H. an. MED. — c) eine Art Netz H. an. MED.

नेपणि f. = नेपणी Ruder AK. 1, 2, 3, 13.

नेपणीय (von नेपण) n. Schleuder RAGH. 4, 77.

नेपिर्मन् (von नेप) m. Geschwindigkeit (nom. abstr. zu निप्र) P. 6, 4, 156. gaṇa पृथ्वादि zu P. 5, 1, 122.

नेपिष्ठ und नेपीयस् (wie eben) superl. und compar. zu निप्र (s. d.)

नेतर् (von निप्) nom. ag. Schleuderer P. 3, 1, 94, Sch. R. 4, 9, 84. गि-रिष्ङ्गणाम् 18, 21.

नेतव्य (wie eben) adj. zu verhöhnen, zu verspotten MBh. 1, 1467.

नेप्य (wie eben) adj. hineinzuwerfen सुच. 2, 371, 9. umzulegen, an-zulegen: नूपुरादिकम् Cit. beim Schol. zu ÇĀK. 80.

नेम (von 1. नि) Up. 1, 138. 1) adj. f. आ wohnlich, behaglich, Ruhe und Sicherheit gewährend: गृहाण राख्यं विपुलं नेमं निकृताण्टकम् MBh. 3, 15976. चक्रे नेमं पुनर्धोमिन्धर्मारणम् 15988. 457. 1, 8401. Hip. 4, 51. कृताः नेमाश्च दण्डकाः R. 3, 37, 13. 38, 10. कृतः नेमः पुनः पन्थाः MBh. 3, 488. अरिष्टं नेममधानम् 11286. 14, 1320. R. 2, 67, 19. कृताः नेमाश्च पन्थानः 5, 8, 17. अश्रुश्चमूर्ध्नीणां मम नेमास्तु शर्वरी (Calc. Ausg.: पुण्यास्तु) SIV. 3, 97. यदि माम् — धर्ताराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्ने नेमतरं भवेत् Bhag. 1, 46.

Hierher könnten vielleicht auch noch einige unter 2, c aufgeführte Bei-spiele gezogen werden. — 2) m. n. gaṇa अर्थवादि zu P. 2, 4, 31. AK. 3, 6, 4, 34. Siddh. K. 249, a, 3 v. u. In der Veda-Literatur stets m. a) Grund-lage, Unterlage: नेमश्च मे धृतिश्च मे VS. 18, 7. ÇĀT. Br. 13, 1, 4, 3. 2, 9, 5. (शाला) नेमं तिष्ठति AV. 2, 12, 1. मही नेमं रोदसी अस्वभायत् 4, 1, 4. उभयपतमाननेमत्वादपि Kap. 1, 46 (BALLANTYNE: because it has the same fortune as both the views). — b) Aufenthalt, Rast, ruhiges Verweilen: इन्द्रः सोमं पिबतु नेमो अस्तु AV. 13, 1, 27. नेमं कृण्वाना जनयो न सिन्धवः RV. 10, 124, 7. 20, 6. ÇĀT. Br. 3, 5, 3, 20. ययुक्ते बुद्ध्यायथा प्रयति वास्ता-वाङ्कतिं बुक्कतिं तादगेव तयदयुक्ते बुद्ध्यायथा नेम आङ्कतिं बुक्कतिं TS. 3, 4, 10, 3. या ऽन्यान्विमुक्तस्तच्छालासदा प्रजानां रूपं यो युक्तस्तच्चक्रिया-णां ते ये युक्ते ऽन्ये विमुक्ते ऽन्य उपावहृत्युभावेव ते नेमयोगौ कल्पयन्ति Rast und Umtrieb, Wanderung AIT. Br. 1, 14. TS. 5, 2, 4, 7. VS. 30, 14. PIR. GRHJ. 2, 7. 3, 4. — c) Ruhe, Frieden, Sicherheit, ein sicherer und behag-licher Zustand, = कुशल, कल्याण, पुनः मङ्गल AK. 1, 1, 4, 4. 3, 4, 9, 38. 26, 206. TRIK. 3, 3, 294. H. 86. an. 2, 319. MED. III. 8. इन्द्राग्नी विश्वे देवा-स्ते विशि नेममदीधरन् AV. 3, 3, 6. 14, 7, 13. 20, 127, 8. नेमाय वः शाह्ये प्र पथे VS. 3, 43. कृष्ये वा नेमाय वा 9, 22. 14, 21. AV. 19, 8, 2. तं नेमस्य नितयः काण्वत् त्राम् RV. 1, 100, 7. जिनानि वेत्तेनेम आ सत्समाभुम् 10, 27, 4. नेति नेमैभिः साधुभिर्नक्तिर्वन्ति कृत्ति यः 8, 73, 9. वे नेमासौ अपि सन्ति साधवः 19, 8. 1, 66, 3 (2). 67, 2 (1). 7, 82, 4, 5. 1, 35, 4. न तेषां विद्यते नेमः Bhaig. P. 4, 22, 36, 15. 29, 50. 6, 16, 42. यतः नेमं ततो गन्तुम् Brāhmaṇ. 1, 20. एकेन सकलत्रेण नेमं नेक्ष विलम्बितुम्। वसता रत्नसामिषा समीपे R. 3, 1, 31. कञ्चित्नेमं दिवौकसाम् MBh. 1, 3852. 3, 380. नातिकृष्टो ऽसि क-ञ्चित्नेमं तव 14, 131. 1, 4025. व्यक्तं वञ्चं मोहयते ते महेन्द्रः नेमं राज्ञि-त्यतमेप कालः 14, 263. गुणोदयौ न पृच्छामि नेमं वायद्मात्मनः R. 3, 44, 15. यत्र नेमं कृत्यतमं दुतं तद्वक्तुमर्ह्य 5, 1, 85. 4, 49, 8. कञ्चित्नेममिहा-श्रमे MBh. 3, 10775. 16003. वैश्यं नेमं समागम्य (पृच्छेत्) M. 2, 127. अमृतं नेममभयम् Bhaig. P. 2, 6, 18. नेमस्य शरणास्य च 6. शमात्तेमं भवेन्मम MBh.